

323. Rezi, vár
(Zala megye) Kk

2004. szeptember 7. és október 27. között folyt a feltárás a vár két területén; a lakótoronytól délnyugatra eső részen (5. szelvény) és a nyugati kaputoronytól délre fekvő területen (7. szelvény).

Az 5. szelvényben feltártuk a lakótorony déli falának külső falsíkját, mely közelében előkerült egy L alakban jelentkező, erősen pusztult korábbi építményhez tartozó falszakasz, valamint ettől délre egy K–Ny tájolású falszakasz. Az L alakú falszakasz a lakótorony déli falával, valamint a nyugati várfallal volt párhuzamos. Az épületsarok meg volt bontva, a kövek iránya alapján itt támpillér lehetett, melyet a szikláig elbontottak. Úgy tűnik azonban, hogy a lakótorony külső, déli falsíkján megfigyelt padka és ez az épületrész egymáshoz tartozhat, a padka a vár egy korábbi építési periódusához tartozó sarokpillér nyoma lehet. A lakótorony déli falának keleti részén egy jól elhatárolható befalazott nyílást, valószínűleg ablakot figyeltünk meg. Az 5. szelvényben sok újkori bolygatással zavarva kevés késő középkori kerámialelet és néhány vasszeg került elő.

A 7. szelvényben a DNy-i kaputorony előtt a külső szintek meghatározásán dolgoztunk, valamint a várárok É-i permét szerettük volna meghatározni. Ez utóbbit egyelőre nem sikerült tisztázni. A szelvényben az apróköves omladékrétegből kevés késő középkori kerámialelet került felszínre.

HAVASI BÁLINT

324. Rigyác, Magyarocska-dűlő
(Zala megye) Ő, Á, Kk, Kű

2004 áprilisában régészeti terepbejárást végeztünk a Rigyác–Sormás közé tervezett bányaterületen. A bányaterület a 7. sz. főút déli oldalán található. A K–Ny-i hossz tengelyű bánya több É–D-i lefutású patakmedret szel át. Terepbejárásunk célja a kijelölt bányaterület szisztematikus bejárása, feltérképezése volt. Munkánk során új régészeti lelőhelyek kerültek elő, és sikerült a korábban ismert lelőhelyek határait is pontosítani. Két új lelőhelyet regisztráltunk.

Magyarocska-dűlő É: A lelőhely Rigyác központjától 1 km-re DDNy-i irányba, Eszteregnye központjától 2,8 km-re DNy-ra található. Az Alsó-mező-dűlő Ny-i határán futó dűlőút K-i oldalán, a Magyarocska-dűlő É-i felében van. É–D-i irányú dombhát, melyet K-ról az É–D-i lefutású Rigyáci-patak határol. A lelőhely egészen voltak ritkás szóródásban őskori, középkori, késő középkori–kora újkori cserepek. A legtöbb cserepet a domb DK-i lejtőjén találtuk. A lelőhely 860×320 m kiterjedésű, É–D-i irányú.

Magyarocska-dűlő D: A lelőhely Rigyác központjától 1,8 km-re DNy-i irányba, Eszteregnye központjától 3,3 km-re DNy-ra található, a Rigyáci-patak Ny-i oldalán a patakparttól 100 m-re található. Egy É–D-i irányú domb DK-i lejtőjének Ny-ról és É-ről fákkal, cserjékkel

határolt felszántott parcelláján találtuk a leleteket. Intenzív lelőhely, nagyszámú Árpád-kori és középkori töredéket gyűjtöttünk. Egy szétszántott objektum felszínén Árpád-kori cserepek között agyaggolyó töredéke is előkerült. Elképzelhető, hogy a lelőhely déli irányban hosszabb. A lelőhely 290×150 m kiterjedésű, É–D-i irányú.

SZÁRAZ CSILLA

325. Sajókaza, református templom
(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kö, Ű

2004-ben az elfogadott terv szerint került sor a templom környezetének tereprendezésére az előírt régészeti felügyelet mellett. A múlt évben a templomkertben elvégzett kutatások alapján elkészített terv (Szabadics Anita, ÁMRK) nem érintett a középkori felszínnél mélyebb rétegeket, de az újkorban lebontott sekrestye- és ossariumfalakat fedő feltöltést kézi munkával kellett eltávolítani. Ellenőrző szondát nyitottunk továbbá az előző évi munka folytatásaként az É-i fal Ny-i szakasza mellett, az itt feltételezett középkori oldalépítmény szakaszán a templomalapozás vizsgálatára: építményre utaló jelet az alapozásban nem találtunk. A gépi munkát megelőző kézi feltárás tehát ezekre a területekre terjedt ki. A feltöltés leletanyaga újkori háztartási hulladék volt, igen szórványos középkori kerámiával együtt. Megtaláltuk a sekrestye bontása után készített kis támfal korábban másutt már előkerült maradványait is.

A gépi munkavégzés során a sekrestye K-i oldalán kisebb falrészlet került elő a középkori felszín magasságában, valószínűleg az említett újkori támfal részéről van szó, de ennek megtisztítására és további kutatására ekkor már nem nyílt lehetőség.

RÁCZ MIKLÓS

326. Sajókaza határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B, Sza

2004. november 10-én Sajókaza határában három helyszínen végeztünk helyszíni szemlét.

Rét-föld, Gyalog-rét: A terület a település Ny-i határában, a Sajótól É-ra, a Sajó és az erdő között található, K–Ny-i tájolású kiemelkedés. Szántóföld. A friss szántáson nagy mennyiségű császárkori kerámia található a felszínen. A K–Ny-i tájolású lelőhely kiterjedése 340×140 m. A régészeti lelőhely K-i folytatása a *Palota-hosszak-dűlő*ben található, ahol a szántásban kis felszíni leletsűrűséget mutatva, császárkori leletek kerültek elő. A lelőhely kiterjedése 600×600 m.

Sajókaza–Szuhakálló közötti út két oldala mentén az út a Sajó É-i partján húzódó dombvonulaton halad, K–Ny-i irányban. Az út két oldalán szántóföldön, 780×320 m-es kiterjedésű területen bronzkori kerámiát találtunk a felszínen. A lelőhely legintenzívebb része az úttól É-ra eső területen, a lelőhely K-i részén található.